

European Securities and
Markets Authority

Riktlinjer

Regler och förfaranden vid obestånd för deltagare i värdepapperscentraler

Innehållsförteckning

1	Tillämpningsområde	3
2	Definitioner	4
3	Syfte	5
4	Efterlevnads- och rapporteringsskyldigheter	6
4.1	Riktlinjernas status	6
4.2	Rapporteringskrav	6
5	Riktlinjer	7
5.1	Definition av regler och förfaranden vid deltagares obestånd	7
5.2	Periodisk prövning och översyn av regler och förfaranden vid deltagares obestånd	10

1 Tillämpningsområde

Vem?

1. Dessa riktlinjer gäller behöriga myndigheter.

Vad?

2. Dessa riktlinjer gäller för de regler och förfaranden värdepapperscentralen ska sätta upp för att hantera deltagares obestånd enligt artikel 41 i förordning (EU) nr 909/2014.

När?

3. Dessa riktlinjer börjar gälla två månader efter det att de har offentliggjorts på Esmas webbplats på alla EU:s officiella språk.

2 Definitioner

4. Om inget annat anges har de termer som definieras i förordning (EU) nr 909/2014 samma betydelse i dessa riktlinjer. Dessutom gäller följande definitioner:

<i>Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/392</i>	Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/392 av den 11 november 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för auktorisationskrav, tillsynskrav och operativa krav för värdepapperscentraler
<i>CPSS-Iosco-principerna för finansmarknadernas infrastruktur</i>	Principerna för finansmarknadernas infrastruktur, april 2012, från kommittén för betalnings- och avvecklingssystem (CPSS) och den tekniska kommittén vid Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco).
<i>Direktiv 98/26/EG</i>	Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper
<i>Kommissionen</i>	Europeiska kommissionen
<i>Esma</i>	Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten
<i>EU</i>	Europeiska unionen
<i>Förordning (EU) nr 909/2014</i>	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012
<i>Förordning (EU) nr 1095/2010</i>	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG

3 Syfte

5. Syftet med dessa riktlinjer är att säkerställa en gemensam, enhetlig och konsekvent tillämpning av bestämmelserna i artikel 41 i förordning (EU) nr 909/2014. De syftar i första hand till att säkerställa att värdepapperscentraler definierar och tillämpar tydliga och effektiva regler och förfaranden för att hantera obestånd hos sina deltagare (detta ska täcka alla typer av deltagare, dvs. även deltagare som är värdepapperscentraler eller andra typer av marknadsinfrastrukturer och, i de medlemsstater som har valt att betrakta indirekta deltagare som deltagare i enlighet med artikel 2 f i direktiv 98/26/EG, även indirekta deltagare).
6. Eftersom begreppet *obestånd* i sig redan definieras i förordning (EU) nr 909/2014 i förhållande till en deltagare som *en situation där insolvensförfaranden (...) inleds gentemot en deltagare* är syftet med dessa riktlinjer inte att ytterligare specificera begreppet *obestånd* i förhållande till en deltagare utan endast att ge vägledning om vilka åtgärder en värdepapperscentral bör vidta och följa om sådant obestånd inträffar.
7. I direktiv 98/26/EG definieras *insolvensförfaranden* som *varje kollektiv åtgärd som föreskrivs i lagen i en medlemsstat eller i tredje land antingen för att likvidera eller för att rekonstruera deltagaren, när en sådan åtgärd innebär inställelse av eller införande av begränsningar för överföringar eller betalningar* (artikel 2 j) och tidpunkten för inledning av insolvensförfaranden mot en deltagare definieras som den tidpunkt då den behöriga rättsliga eller administrativa myndigheten meddelade sitt beslut (artikel 6.1). Enligt direktiv 98/26/EG ska den myndigheten omedelbart underrätta den behöriga myndighet som utsetts av medlemsstaten om beslutet, och medlemsstaten ska omedelbart underrätta Europeiska systemrisknämnden, övriga medlemsstater och Esma (artiklarna 6.2 och 6.3).
8. Såsom nämns i skäl 6 i förordning (EU) nr 909/2014 bör Esma säkerställa överensstämmelse med CPSS-Ioscos principer för finansmarknadernas infrastruktur när riktlinjer utarbetas för förordning (EU) nr 909/2014.
9. I detta avseende kan det noteras att tillämpningsområdet för CPSS-Ioscos principer för finansmarknadernas infrastruktur är betydligt större än för dessa riktlinjer eftersom de förstnämnda föreskriver att *en finansmarknadsstruktur ska i sina regler och förfaranden ange vilka omständigheter som utgör deltagarens obestånd, där både finansiellt och operativt obestånd tas upp*, och specificerar att *operativt obestånd inträffar när en deltagare inte kan uppfylla kraven på grund av ett driftsproblem, som till exempel felfunktioner i informationstekniska system*".
10. Det är viktigt att notera att förordning (EU) nr 909/2014 visserligen använder en relativt snäv definition av *obestånd* men att detta inte hindrar värdepapperscentraler från att fastställa andra förfaranden för att hantera händelser som påverkar deras deltagare än att inleda formella insolvensförfaranden mot dem.

4 Efterlevnads- och rapporteringsskyldigheter

4.1 Riktlinjernas status

11. Detta dokument innehåller riktlinjer utfärdade enligt artikel 41.4 i förordning (EU) nr 909/2014 i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1095/2010. I enlighet med artikel 16.3 i förordning (EU) nr 1095/2010 ska behöriga myndigheter och finansmarknadsaktörer med alla tillgängliga medel söka följa dessa riktlinjer och rekommendationer.
12. Behöriga myndigheter för vilka riktlinjerna gäller bör följa dem genom att införliva dem i utövandet av sin tillsyn och övervaka huruvida värdepapperscentraler följer dem.

4.2 Rapporteringskrav

13. De behöriga myndigheter till vilka dessa riktlinjer riktar sig måste meddela Esma om de följer eller avser att följa riktlinjerna, med angivande av skäl om de inte avser att följa dem. Myndigheterna måste meddela Esma detta senast två månader efter Esmas offentliggörande av riktlinjerna på Esmas webbplats på alla EU:s officiella språk, till CSDR.Notifications@esma.europa.eu.
14. Om de behöriga myndigheterna inte svarar inom denna tidsgräns kommer Esma att anse att myndigheterna i fråga inte följer riktlinjerna. En mall för anmälan finns på Esmas webbplats.

5 Riktlinjer

5.1 Definition av regler och förfaranden vid deltagares obestånd

5.1.1 Förfarande för att fastställa regler och förfaranden vid deltagares obestånd

1. När en värdepapperscentral utarbetar sina regler och förfaranden för vart och ett av de avvecklingssystem för värdepapper den driver bör den involvera relevanta intressenter, inklusive, men inte begränsat till, sina deltagare (eventuellt genom samråd med sina användarkommittéer), andra relevanta marknadsinfrastrukturer (värdepapperscentraler, enheter som avvecklar kontantdelen av värdepapperstransaktionerna genom värdepapperscentralen, centrala motparter och handelsplatser) och, om en gemensam avvecklingsstruktur används, den som driver denna.
2. Reglerna och förfarandena för en värdepapperscentral bör godkännas av dess ledningsorgan.

5.1.2 Bekräftelse av en deltagares obestånd

3. En värdepapperscentrals tillämpning av sina regler och förfaranden bör aktiveras när värdepapperscentralen har identifierat obestånd hos en deltagare, efter att ha vidtagit alla rimliga åtgärder för att bekräfta deltagarens obestånd.
4. En värdepapperscentral kan informeras om obeståndet av en av sina deltagare, av deltagaren själv, av den myndighet som utsetts enligt artikel 6.2 i direktiv 98/26/EG i värdepapperscentralens medlemsstat, värdepapperscentralens behöriga myndighet, den behöriga myndigheten för den fallerande deltagaren eller varje annan person som har kännedom om att obeståndet föreligger, såsom en central motpart, en handelsplats, en anknuten värdepapperscentral eller den som driver en gemensam infrastruktur för avveckling som används av värdepapperscentralen.
5. Värdepapperscentralen bör därför begära av sina deltagare att de meddelar sitt obestånd så snart som möjligt och ange vilka kanaler som bör användas för sådana meddelanden.
6. Så snart värdepapperscentralen har informerats om obestånd hos en av sina deltagare ska den förmedla denna information, inklusive de detaljer som finns tillgängliga vid den tidpunkten och informationskällan, till behörig myndighet. Därefter ska värdepapperscentralen snarast möjligt identifiera och förmedla åtminstone den kompletterande information som listas nedan till sin behöriga myndighet:
 - Typen av fallerande deltagare (dvs. uppgifter såsom juridisk status, licens, verksamhet, huruvida deltagaren är en av de viktigaste deltagarna enligt artikel 67 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/392).

- Den sammanlagda volymen och det sammanlagda värdet av den fallerande deltagarens väntade avvecklingsinstruktioner och om möjligt de som inte kan avvecklas, med "värdet" beräknat i enlighet med artikel 42.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/392 på dagen för obeståndet.
- Typen av transaktioner och finansiella instrument (med de kategorier som används i artiklarna 54.2 b respektive 42.1 d i i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/392) som instruktionerna gäller.
- I tillämpliga fall, inom vilken gemensam avvecklingsinfrastruktur den fallerande deltagarens avvecklingsinstruktioner behandlas och, om sådana finns tillgängliga; eventuella andra indikatorer på gränsöverskridande verksamhet för den fallerande deltagaren.
- Om det är känt för värdepapperscentralen, antalet klienter den fallerande deltagaren har.
- Information om eventuella väsentliga risker som obeståndet kan medföra.

5.1.3 Åtgärder en värdepapperscentral kan vidta vid obestånd

7. En värdepapperscentral ska i sina regler och förfaranden ange vilka åtgärder den kan vidta vid en deltagares obestånd, bland annat åtgärder för att begränsa förluster och likviditetspåfrestningar, vid och efter deltagares obestånd. Värdepapperscentralen bör ange om dessa åtgärder vidtas automatiskt eller beslutas från fall till fall.
8. I den utsträckning lagen tillåter och i enlighet med reglerna för slutgiltig avveckling i direktiv 98/26/EG kan åtgärderna innefatta följande:
 - (a) Förändringar av normala avvecklingsmetoder, såsom att blockera införande av ytterligare avvecklingsinstruktioner från den fallerande deltagaren i värdepapperscentralens system för värdepappersavveckling, inställelse av den fallerande deltagarens icke-slutgiltiga avvecklingsinstruktioner eller begränsning av vissa funktioner som kan tillämpas på avvecklingsinstruktionerna för den deltagaren, såsom att fastställa ett slutdatum för upprepning av en avvecklingsinstruktion.
 - (b) Värdepapperscentralens användning av finansiella resurser: i relevanta fall bör värdepapperscentralen i sina regler och förfaranden ange vilka dessa finansiella resurser är (såsom för en värdepapperscentral utan banklicens, en garantifond om en sådan finns, eller för en värdepapperscentral som har tillstånd att tillhandahålla bankanknutna tjänster, den säkerhet dess deltagare tillhandahåller), i vilken ordning dessa skulle användas samt åtgärder och förfaranden för att se till att sådana resurser fylls på snabbt efter ett obestånd.

9. En värdepapperscentralers regler och förfaranden bör ange följderna av åtgärder den kan vidta när det gäller fallerande och icke-fallerande deltagares avvecklingsinstruktioner och konton.

5.1.4 Tillämpning av reglerna och förfarandena vid deltagares obestånd

10. Värdepapperscentralen bör ange vilka kriterier som det ska tas hänsyn till vid valet av var och en av de åtgärder som listas i dess regler och förfaranden.
11. Värdepapperscentralen bör ha regler och förfaranden som tydligt avgränsar ansvaret för de olika parterna, både inom sin organisation och, enligt vad som är tillämpligt, utanför den, när det gäller hanteringen av en deltagares obestånd. Värdepapperscentralen bör också erbjuda personalen fortbildning och vägledning om de regler och förfaranden som ska tillämpas. Dessa regler och förfaranden bör identifiera nyckelpersoner för ändamålet, ta upp kommunikations-, dokumentations- och informationsbehov, frågor om dataåtkomst samt samordning med andra enheter, efter vad som är tillämpligt bland annat andra marknadsinfrastrukturer och, för värdepapperscentraler som använder en gemensam avvecklingsinfrastruktur, operatören för denna.

5.1.5 Förmedling av reglerna och förfarandena vid deltagares obestånd

12. En värdepapperscentralers regler och förfaranden bör ange följande:
 - (a) Värdepapperscentralen bör så snart som möjligt underrätta sin behöriga myndighet och den fallerande deltagaren om de åtgärder som ska vidtas eller har vidtagits av värdepapperscentralen efter obeståndet.
 - (b) Värdepapperscentralen bör så snart som möjligt informera följande personer om åtgärder den vidtar efter obeståndet:
 - i. Dess relevanta myndigheter
 - ii. Esma
 - iii. De icke-fallerande deltagarna
 - iv. Handelsplatser och centrala motparter som betjänas av värdepapperscentralen
 - v. Operatören av den gemensamma avvecklingsinfrastruktur som används av värdepapperscentralen
 - vi. Anknutna värdepapperscentraler.

13. Information som tillhandahålls av personer som avses i punkterna iii. till vi. paragraf 12 b bör inte innehålla personuppgifter i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 95/46/EG¹ (förutom när den fallerande deltagaren är en fysisk person).

5.2 Periodisk prövning och översyn av regler och förfaranden vid deltagares obestånd

14. Regler och förfaranden för en värdepapperscentral bör innefatta mekanismer och tidpunkter för att testa att de är effektiva och genomförbara.
15. En värdepapperscentral bör genomföra sådana tester minst varje år, och i vilket fall efter varje betydande förändring av värdepapperscentralens regler och förfaranden eller på begäran av dess behöriga myndighet. Testerna ska genomföras med ett relevant urval av värdepapperscentralens deltagare, relevanta marknadsinfrastrukturer (värdepapperscentraler, enheter som avvecklar kontantdelen av värdepapperstransaktionerna genom värdepapperscentralen, centrala motparter och handelsplatser) samt, efter vad som är tillämpligt, eventuella andra enheter (såsom en operatör av en gemensam avvecklingsinfrastruktur som värdepapperscentralen använder, tredje parter till vilka tjänster har utkontrakterats osv.) för vart och ett av de avvecklingssystem för värdepapper som värdepapperscentralen driver. Värdepapperscentralens behöriga myndighet får begära att delta i sådana tester.
16. Före varje test ska värdepapperscentralen definiera parametrarna enligt vilka sådana tester ska genomföras, med hänsyn till de olika typerna av deltagare (med avseende på volym, aktivitet osv.), deltagare i olika länder eller tidszoner, deltagare med olika typer av konton (samlingskonton och separerade konton) och relevanta marknadsinfrastrukturer), efter vad som är tillämpligt. Sådana tester bör innefatta en simulering och ett test av kommunikationsförfaranden. Om den behöriga myndigheten begär detta får värdepapperscentralen lämna in de parametrar den avser att använda till sin behöriga myndighet före varje test.
17. Om ett test avslöjar en svaghet i dess regler och förfaranden bör värdepapperscentralen omedelbart ändra dem i enlighet med detta. Om simuleringen visar bristande kunskap om eller beredvillighet att tillämpa reglerna och förfarandena hos värdepapperscentralens deltagare eller andra marknadsinfrastrukturer, bör värdepapperscentralen se till att dessa enheter vederbörligen informeras och vidta åtgärder mot sådana brister.

¹ med *personuppgifter* avses varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (den registrerade). En identifierbar person är en person som kan identifieras, direkt eller indirekt, framför allt genom hänvisning till ett identifikationsnummer eller till en eller flera faktorer som är specifika för hans fysiska, fysiologiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet, direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter

18. Resultaten från tester och eventuella förändringar som övervägs av regler och förfaranden bör delas med värdepapperscentralens ledningsorgan, riskkommittén, den behöriga myndigheten och relevanta myndigheter. Värdepapperscentralen bör även lämna ut minst en sammanfattning av resultaten av ett genomfört test och eventuella förändringar som övervägs av regler och förfaranden, till sina deltagare.